

ابعاد خاص و عام عبادت/ چرا گاهی عبادت اثر مطلوب را نمی گذارد

رعایت مسایل اخلاقی در مهیا شدن برای عبادت در نحوه حرکات بدنی، در چگونگی تمیزی لباس، بدن، نشاط نفس و در عبارتی کوتاه توجه داشتن به شرایط جمال و تجمل در عبادت به آن زینت و زیبایی خاصی می بخشد و اثر خاص خود را در لطافت روح می گذارد.

رعایت مسایل اخلاقی در مهیا شدن برای عبادت در نحوه حرکات بدنی، در چگونگی تمیزی لباس، بدن، نشاط نفس و در عبارتی کوتاه توجه داشتن به شرایط جمال و تجمل در عبادت به آن زینت و زیبایی خاصی می بخشد و اثر خاص خود را در لطافت روح می گذارد. به گزارش خبرگزاری مهر، عبادت دارای ابعاد مختلف است که در اصلاح فرد و جامعه موثر است. بعد عام عبادت عبارت از اطاعت کردن و فرمان بردن است. فردی که تصمیم گرفته در تمام شئون زندگی اخلاقی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... پیرو قوانین دین باشد هر چند قصد تقرب نداشته باشد، به اصلاح حرکات جسمانی و تحریکات غریزی و امیال نفسانی اقدام کرده و زمینه را برای مزین ساختن روح خود به فضایل و حسن خلق آماده کرده، زیرا پیروی از دین مانع افتادن در فحشاء و منکرات است.

خداوند متعال در قرآن مجید می فرماید ای فرزندان آدم با شما عهد نکردم که شیطان را نپرستید که او برای شما دشمن آشکاری است و این که مرا بپرستید که راه مستقیم است. در جایی دیگر می فرماید عبادت شیطان همان اطاعت و پیروی از الهام ها و وسوسه های اوست که انسان را از فحشا و منکرات می کشاند و عبادت خدا فرمانبری از قوانین دین است که صراط مستقیم می باشد.

اما بعد خاص عبادت عبارت از اعمال خاصی است که شرط صحت آن قصد تقرب است. بعد خاص عبادت خود دارای سه بعد فقهی، اخلاقی و عرفانی است.

- بعد فقهی

منظور از بعد فقهی عبادت، انجام تکالیف عبادی است به نحوی که شخص از عهده تکلیف خارج شود و بر ذمه او چیزی نباشد. مانند انجام نماز با تمام شرایطی که در رساله عملیه نوشته شده است از جمله رعایت شرایط و مقدمات مانند غصبی نبودن آب وضو، مکان و لباس، صحت قرائت، علم به قبله و ... فردی که نماز را با رعایت تمام شرایط صحت بخواند از عهده تکلیف نماز بیرون می آید.

- بعد اخلاقی

رعایت جهات اخلاقی احيانا دخالت در صحت نماز ندارد لکن سبب بالا رفتن فضیلت و ثواب نماز و اثرگذاری مثبت آن بر مراتب جسمانی و حیوانی نفس و سپس بر مرتبه انسانی نفس می گردد.

رعایت مسایل اخلاقی در مهیا شدن برای عبادت، در نحوه حرکات بدنی، در چگونگی تمیزی لباس، بدن، نشاط نفس، و در عبارتی کوتاه توجه داشتن به شرایط جمال و تجمل در عبادت به آن زینت و زیبایی خاصی می بخشد و اثر خاص خود را در لطافت روح و توجه به معبود و تذلل و خشوع در برابر جمال مطلق و محبوب حقیقی "خداوند متعالی" می گذارد.

امیر المومنین(ع) می فرماید: به حقیقت خدا زیباست و زیبایی را دوست می دارد و دوست می دارد که اثر نعمت هایش را بر بنده اش ببیند. قرآن می فرماید: ای فرزندان آدم! زینت خود را به هنگام رفتن به مسجد، با خود بردارید!

- بعد عرفانی

ظهور انسان با تمام شئون و ابعادش و خروج او از بطلان عدم به هستی و ارزش یافتنش در شعاع قابلیت وابستگی محض به خداوند متعال در مرحله تکوین و آفرینش بود. وابستگی به الله پایه و اساس تجلی، ظهور و ارزش یافتن است. آدمیان برای ظهور عالی تر و هستی برتر نیازمند به وابستگی به الله در مرحله اراده هستند و عبادت پدیده ای نورانی از جانب خداوند برای انسان است، تا قابلیت وابستگی را در مرحله اراده ایجاد کند.

عبادت، ظهور یافتن، شکوه و جلال پیدا کردن و در يك كلام باز شدن شکوفه های روح انسانی است. از طبیعت مادی بیرون آمدن و به معراج راه یافتن است. نماز که مظهر عالی عبادت و خضوع و خشوع در مقابل خداست ظهورش در نهی عن الفحشا و المنکر و نزول رحمت خدا بر مومن است.

تحقق بعد عرفانی نماز در شعاع توجه به ابعاد عام و خاص، رعایت ابعاد فقهی و اخلاقی عبادت و علاوه بر اینها تغذیه ار حلال است. با وجود جهات و ابعاد فوق، نماز معراج و تنهی عن الفحشا و منکر است و علت این که ملاحظه می کنیم عبادت مردم چندان اثر مثبت

بر نفس نمی گذارد، بدان جهت است که غالباً توجه به بعد فقهی نماز است و ابعاد دیگر مورد غفلت قرار می گیرد.